

Bygg upp en stark ekonomi

Kronofogden

GILLA DIN
EKONOMI

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Krediter är en del av det moderna samhället. Många behöver låna pengar för att köpa till exempel en lägenhet eller en bil. De som lånar ut pengar måste få tillbaka dem. I de allra flesta fall fungerar det här bra. Men om något skulle gå fel är det Kronofogden man kan vända sig till.

Kronofogden har ett tydligt uppdrag. Vi hjälper den som inte fått betalt – oavsett om det handlar om obetalda skatter, en ensamstående förälder som inte får underhåll för sitt barn eller en hantverksfirma som utfört ett uppdrag. Vi ger även stöd och råd till den som ska betala och ser till att betalningar sker på ett rättssäkert sätt.

Det är inte helt ovanligt att medborgare känner oro inför kontakter med oss. Det kan bero på att vi har ett uppdrag som innebär att vi ibland behöver fatta beslut som påverkar människors liv, exempelvis att ägodelar ska användas för att betala en skuld. När vi gör det, är det viktigt att vi värnar om den enskildes rättigheter.

Vi arbetar för att färre ska bli skuldsatta. I vårt arbete tar vi aldrig ställning för eller emot den som vill få betalt och den som ska betala. Vi har stora befogenheter och med det följer ett stort ansvar. Vi möter ofta människor i kris och vi vet att respekt och empati är viktigt i det mötet.

Så här ser det ut idag

Cirka 20 procent av medborgarna 18-64 år har problem med sin ekonomi. Det kan handla om:

- Svårigheter att betala sina räkningar vilket kan resultera i att man tar korta krediter.
- Obetalda skulder som hamnat hos inkasso och/eller Kronofogden.
- Vara så pass överskuldssatt så att man inom en överskådlig tid inte kan betala sina skulder.

Den 1 januari 2021 fanns cirka 4 procent av Sveriges befolkning i Kronofogdens register.

Olika undersökningar visar att cirka 20 procent av Sveriges medborgare mellan 18-64 år ligger i riskzonen för att ha problem med sin ekonomi eller har redan problem.

Det kan handla om

- att ha svårt att betala sina löpande räkningar
- att ha obetalda skulder som har hamnat hos inkasso och/eller hos Kronofogden
- att vara så kraftigt skuldsatt, så att man inom en överskådlig tid inte kan betala sina skulder.

Mycket ofta är det olika händelser i livet som gör att man får problem med ekonomin, till exempel sjukdom, arbetslöshet eller skilsmässa. En sådan förändrad livssituation kan alla drabbas av, vilket gör att alla någon gång löper risk att hamna i en ekonomisk svacka. Det som avgör om svackan blir tillfällig eller permanent, beror på ett antal faktorer som vi på Kronofogden kallar "motkrafter".

Barn som lever i familjer som förekommer hos Kronofogden

- Var tolfte barn (177 000) lever i en familj där en eller båda föräldrarna har skulder hos Kronofogden.
- Utöver dessa barn finns det även familjer med trasslig ekonomi som inte förekommer i Kronofogdens register.
- 611 barn har egna skulder. Dessa är i huvudsak brottsrelaterade.

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Som lärare kommer ni förmodligen att möta elever som lever i familjer som har skulder hos Kronofogden.

177 000 (8,5 procent) barn i Sverige lever i en familj där en eller båda föräldrarna har skulder hos Kronofogden eller en pågående skuldsanering.

Utöver dessa barn finns det även familjer med ekonomiska bekymmer, som inte förekommer i Kronofogdens register.

611 omyndiga barn.

Det är i huvudsak brottsrelaterade skulder, alltså böter, avgifter till brottsofferfonden och skadestånd (och regresskrav etc. från försäkringsbolag och solidariskt dömda) när det gäller de som är över 15 år. De som är under 15 år har huvudsakligen (eller nästan enbart) underskott på skattekontot men de är ganska få till antalet.

Vanligaste skulderna

Skatter

Fordonsrelaterade skulder

Studielån

Underhållsstöd

Lån och andra krediter

Kommunikationsskulder

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Skatter, fordonsrelaterade skulder och studielån är de tre vanligaste skulderna hos Kronofogden om man ser till antal skuldsatta personer.

De privata skulderna handlar oftast om att man inte kan betala en kredit eller lån. En annan vanlig är kommunikationsskulder som avser mobiltelefoni och internetuppkoppling.

Motkrafter – faktorer som motverkar överskuldsättning

- Kunskap
- Inställning till pengar
- Socialt nätverk
- Buffert
- Arbete och inkomst
- Hälsa

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Kronofogdens undersökningar visar att de allra flesta klarar en förändrad livssituation utan att bli överskuldssatt.

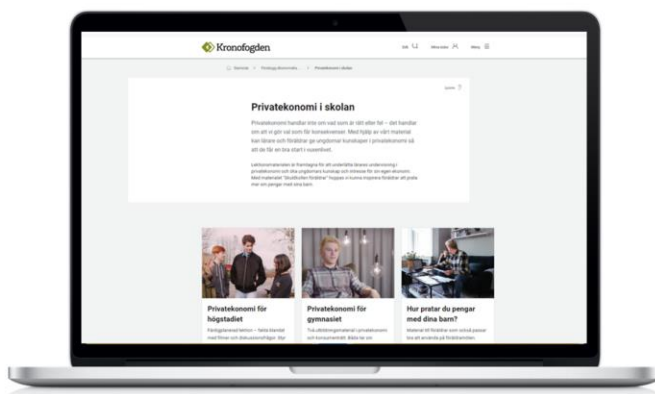
Samtidigt visar Kronofogdens undersökningar att det är vissa faktorer som är avgörande för hur man klarar en sådan situation, så kallade "motkrafter".

Tillsammans är de själva grunden till att förebygga en överskuldssättning. Det är styrkan i motkrafterna som är avgörande.

Motkrafter:

- Kunskap – här är ni som lärare viktiga! Er undervisning ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om konsumtionens villkor samt om betalning, sparande, krediter och lån.
- Inställning till pengar
- Socialt nätverk
- Buffert
- Arbete och inkomst
- Hälsa

Undervisningsmaterial - Privatekonomi i skolan

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Kronofogden erbjuder olika undervisningsmaterial. Privatekonomi i skolan är en del av Kronofogdens webbplats. Där hittar ni allt material och kunskap som vi vill förmedla och samarbeta kring gällande barns och unga vuxnas förståelse för privatekonomi. Vi har material till högstadiet, gymnasiet och till föräldrar.

Undervisningsmaterial - Skuldkollen

- Tillsammans kan vi öka ungdomars kunskap om privatekonomi och skapa bättre förutsättningar till en framtid där pengar och ekonomi är viktigt.

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Skuldkollen är ett undervisningsmaterial som riktar sig till högstadiet.

Tillsammans kan vi hjälpa ungdomar genom att öka kunskap om privatekonomi och skapa bättre förutsättningar till en framtid där pengar och ekonomi är viktigt.

Kärnan i Skuldkollen är **filmer** där eleverna får kunskap genom att diskutera och reflektera över sin egen privatekonomi och de val de dagligen gör. Elever och lärare får också fundera tillsammans på hur privatekonomi kan påverka nära relationer.

Skuldkollen för högstadiet togs fram 2018. Vi fick god hjälp av flera lärare i hem- och konsumentkunskap när vi arbetade med att ta fram materialet. Vi träffade lärare i Karlstad, Umeå och Stockholm. Vi träffade även högstadieelever.

Innehåll i Skuldkollen

Skuldkollen består av både fakta och diskussioner.

Här får ni ett prov på en bild som finns med. Skulder är en del av livet, men finns det något rätt och fel till vad man egentligen ska låna till?

Här vill vi att ni lärare ska väcka elevernas tankar och få dem att diskutera.

- Ungas privatekonomi. Konsumtion och ekonomisk planering, däribland att göra en budget.
- Att handla på kredit, teckna abonnemang samt låna och spara pengar.

Hur pratar du pengar med dina barn?

- Enkla tips på hur du kan prata om pengar med dina barn.
- Inspirationsfilmer.
- Foldern Föräldratricket – material till föräldramöten.

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

För att stötta föräldrar har vi tagit fram materialet Hur pratar du pengar med dina barn? Ett komplement till skolmaterialet som riktar sig till föräldrar.

Materialet kan hjälpa er lärare att ta upp privatekonomi med föräldrar, till exempel på ett föräldramöte. Eftersom avsändaren är Kronofogden kan det göra det enklare att ta upp familjens ekonomi med föräldrar.

Tanken är att föräldrar ska reflektera och tänka kring kring sitt eget beteende och peppa dem genom att visa att det inte behöver vara svårt att komma igång med pengaprat.

Till materialet finns 5 filmer som är till för eftertanke om sitt eget beteende – med lite humor i. Föräldrar vill sina barn det allra bästa men hur gör man rätt?

En skola i Umeå använde materialet på ett föräldramöte höstterminen 2019. Vi hjälpte till med att ta fram ett bildspel med diskussionsfrågor som lärarna kunde visa. Lärarna visade filmerna som ingår i materialet och upplevde att det blev mycket bra diskussioner mellan föräldrarna. Lärarna tyckte att det kändes bra att ta upp ämnet, men att det var skönt att det var Kronofogden som var avsändare till materialet. De uppskattade även Skuldollen föräldrar för att det var en aktivitet som de kan använda på ett föräldramöte. Många i skolvärlden uppfattar att det kan vara svårt att planera och fylla föräldramöten med innehåll.

Om ni vill använda Skuldkollen föräldrar så kontakta gärna oss så kan vi hjälpa till med upplägg och material. Mejla oss på skuldkollen@kronofogden.se.

Observera att Kronofogden inte kan komma till skolan och delta på föräldramöten, men vi kan stötta med att hjälpa till med bildspel, förslag på diskussionsfrågor. m.m.

Även jobbiga saker kan bli okej

Barn har rätt till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. För att kunna använda den rätten behöver barn få information som de förstår. Många vuxna upplever att det är svårt att prata med barn om att pengarna inte räcker till eller att föräldrarna har skulder. Men många gånger förstår barn mer än vuxna tror.

Materialet "Även jobbiga saker kan bli okej" är information till barn så de ska veta vad Kronofogden gör – på ett sätt som de kan förstå. Riktat sig till barn i åldrarna 9-13 år.

Här ser ni Kristoffer och Sarah, som jobbar på Kronofogden, de svarar på frågor och funderingar som barn har om Kronofogden. Materialet innehåller också 3 filmer som tar upp arbetslöshet, vräkning och föräldrar oroliga för sin ekonomi. Alla ur barnets perspektiv.

Välkommen på webbseminarium om Skuldkollen

- Tisdag 2 november kl. 08.30-10.00.
- Anmälan: senast den 22 oktober via mejl till: skuldkollen@kronofogden.se

BYGG UPP EN STARK EKONOMI

Vill ni veta mer om Skuldkollen? Vi erbjuder ett gratis webbseminarium den 2 november 2021.

Seminariet äger rum torsdag 2 november kl 8.30-10.00. Vi vill ha din anmälan senast fredag 22 oktober. Länk till seminariet skickas ut dagen innan. Seminariet är kostnadsfritt.

Anmäl dig via mejl till: skuldkollen@kronofogden.se

Kronofogden presenterar undervisningsmaterialet Skuldkollen för högstadiet:

- HKK-lärare Monika Splitgren berättar om hur hon undervisar i privatekonomi
- HKK-lärare Tina Comic berättar om hur hon på ett föräldramöte använt föräldramaterialet "Hur pratar du pengar med dina barn?"